

X prepisano

Narodno blago.

Nabral v Lenu Joštu

in Vahniku

Josip Samoborčan

redjovalec

1876.

P. A. g. Lajnik!

Postite to pleto narodnega  
blaga g. dr. Strckju, kendar  
vam postjete glasnik!

11 21 95. Lenu.



2  
X Od ravnga polja. 5942

Tam vokolj polja so bele ceste

So bele ceste

Sej so Jezusove.

Tam na tem polju na hišca stoji

hišca svetla

Sej je Jezusova.

Gornatej mišci en kelih stoji

kelih svetav

Sej je Jezusovi.

Kot v tem kelh' je svet resno telo

Svet resno telo

Sej je Jezusovo.

V tem kelh' so tri kaplj' krvi

So tri kaplj' krvi

Sej so Jezusove.

Ta prva je kanla na ravno polje

na ravno polje

Ker pšenica rmeni.

Ta druga je kanla na visoki gore

Navinske gore

Ker so mlade dete Ker Marija Dolgre. /

3  
/ Ta tretja je kanla na visoki gore  
Navinske gore  
Ker Marija Dolgre.

Gori na gori

Je jognov Ivanajst.

Taji Jezus trinajst.

Zdej ga pa pijmo

Englaček alj dva

Vimenu Jezus, Marije,

Jen svetga duha.

X Porjavljica. 5329

Zeninu.

Englaček vince bom nalil

Porjavljica ga bom zapel.

Na zravje tega zemina

Kir za mizo sedi.

Zenin za mizo stoji sedi

Jen se prav žalostno drži

Spremišljuje svoj ledig stan

Oh ledig, ledig stan.

Harvi so ga gor zredil

Na tu so ga pa voženil;

Mi smo pa na njegov' ohceti blé

Trav dobre volje vsé.

Krancelj zdej zapustim



4  
Tem družin fantičem ga izročim  
Izročil ga boni gospodi Bogu  
Jen svetimu Duhu.

Nevesti:

Englašek vinca bom nalil  
Poravnaljo ga bom kapel  
Na pravji te nevestice,  
Ki za miro sedi.  
Nevesta za miro sedi  
Tense prav žalostno dru  
Spremljaji svoj ledig stan  
Oh ledig, ledig stan.  
Karsi so je gor zredil  
Nato so je pa vorenil.  
Mi smo pa nanjeni ohceti bli  
Prav dobre volje vse.  
Kran celj zdej kapustim  
Tem družin dekličem ga izročim.  
Izročil ga boni gospodi Bogu  
Jen svetimu Duhu.

5  
4x O Drobne tiče.  
Pojte, pojte Drobne tiče  
Razgrinjajte vse meglice  
De bosjalo sončice  
Na moji Drobno srčice.  
Drobne tiče se pojejo  
Bogu čast, hvalo dajejo  
La vse gnave jen pari  
Ktere grešnikom deli.  
O Marija božja mati  
Ti nam hodeš pomagati  
Zdej jenna vsaki čas  
Kedar se duša loči od nas.  
Kedar duša gre stelesa  
Mati sprejme gor v nebesa.  
Gor bomo častil boga  
In celiga svojga srca.  
Grešnik delaj zdaj pokura  
Toller je se čas jen ura.  
Kedar prav pokuro stris  
Potem pa gnado za dobis.



**5**  
**X** Otrimske okeeti: **495**

|                       |                       |
|-----------------------|-----------------------|
| Ena očet se zgovila   | Keđu so ble pa svätje |
| Tam na unkráj Prima.  | Vse nebeski bratje.   |
| Keđaje bil pa ženin?  | Keđu so ble okoli?    |
| Sami sveti Simin.     | Vse nebeski kori.     |
| Keđu je bla nevesta?  | Keđu so ble taisti    |
| Sama sveta Marjeta.   | Širje bengeliski.     |
| Keđu je bil pa drugi? | Keđu so ble pa gođei? |
| Sami sveti Juhí.      | Širje bel'golobei.    |
| Keđu je bla družica?  | Keđu je bil pa vince  |
| Sama sveta trojica.   | Samu rožmarince.      |

**6** O Lärstkih fantov.

Mi smo pa fantje Lärstki **dod. šalj. 66**  
 No smo v robtince v väřetih,  
 Kiola lesnika pa v pajkeličkih.  
 Lärstki fantje se smejejo,  
 Keđar lesnika sejejo.  
 Lärstki fantje se vesele,  
 Keđar lesnika zelene.  
 Lärstki fantje gođejo,  
 Keđar lesnika codejo.

Lärstki fantje se jokajo,  
 Keđar lesnika pokajo.  
 Lärstki fantje plesajo,  
 Keđar lesnika tresajo.  
 Lärstki fantje se prepirajo,  
 Keđar lesnika pobirajo.  
 Lärstki fantje vrisikajo,  
 Keđar lesnika stiskajo.  
 Lärstki fantje se stepo  
 Keđar lesnika jest kačno.  
 Lärstki fantje se može,  
 Keđar lesnika ka rep žre.  
 Lärstki fantje vrisikajo,  
 Keđar jim hlacé migajo.  
 Keđur hoče v Lärst v vas hoditi,  
 More metla seboj nositi,  
 Je pred pomeđe posred' vasi,  
 Je se mu dekletu ne zgubi.



Narodna pesem.

6733

„Kaj mara mo mi  
 K' smo fantje mladi,  
 Soldatov primanjka,  
 Pa pojdemo mi,  
 Puško na ramo  
 Sabljó za pas,  
 Tri kugeljce v varét  
 Pa grom, škôk vas.  
 „Če s' fantički moj  
 Lavriškaj, zapoj  
 De bom vešča, deš' moj!“

8. D. sv. krajanca.

604

Leži, leži ravno polje  
 Čez polje ozka steza  
 Ter steri hladna senčica  
 Nožer v senc' pa leži zégnanè moš,  
 Zégnanè moš, kraiman, svet.  
 Čer se vleče sivni oblak,  
 Oblak je povhen hudiga  
 Sej t' bo pobil žitno polje  
 Jen vinske gore.

Se slis' ena štima od nebes:  
 Gori gorivstan ti zégnan moš  
 Kraiman, svet!  
 Pa zégnan moš pa tibi spi  
 Nobenga, od gora ni.  
 Pa zégnan moš, se gor abudi  
 Se taku - se govori:  
 „Čakaj, čakaj hudoba ti  
 Jest bom tebi še dal,  
 Kakú se srotam jemlje tréh  
 Kterga težko perdelujejo!  
 Vpregelji hudoba v zélexen plég  
 Vroko vzél zélexno gaj zélex.  
 Gnalji hudoba v škalo vje, v pečovoje,  
 Ker črni petelinčki ne pojo,  
 Ker zégnan' zvonovine zvone.  
 Hudoba se taku govori:  
 „Pust' me namalo živiga,  
 Sej na tist kraj naholj' sel ne bom  
 Kúr od sebe pet slisál bom.“



Nekateri vremenski  
pregovori.

1. Sedme ure dež je stare babe ples (to je, le malo časa traja)
2. Gosvenice le enega meseca je t'o.
3. Kečar megle po jugu grešo i če se burja ne "koliko pitione, bo gotovo <sup>dež</sup> od burje i od juga sem sliv' al to le pripoved'ko: Nekečaj se je burja močila; hotela je vneti juga. Pa nij jej dopadel, zato mu reče: Ti si preveč mokroten i vsčan, tebe ne maram. Nato se je sè severjem močila. Pravila mu je, da je vsa srebrna; - i res, ker, kadar pozimi ostra burja potegne, se naredi iz vode led, ki je res, kakor srebro. Jug pa jeren začne pihati i <sup>lima</sup> vse srebro rastopi. In se vanda nes, se naredi led, ko burja piha, a ko pa jug začne vleči, se rastaja.
4. Dvoji med smarnimi masami narejeni, sodo, bi do spomlad'i.
5. Malico po sv. Terneju urjav i neso.
6. Črv je eno leto cela, drugo pa le do svet'jid.
7. Bučele donasajo do mali' smaren, potem pa ne več.

8. Kečar se voda p'odérji hitro utecé, bo kmalu dež.
9. Keč je naj'bolje meseca septembra sejati.
10. Primese se mora do sv. Terneju sejati.
11. Naj' več' sneg je o sv. Pavlu.
12. Na bin'hoštro saboto se kuh' brez droiev'zamesi.
13. Svete, ga Lovienca dan' konj se nepohošeno senofsta rina imenovano, i) poje ali pomand'ra.
14. Druzi, na iče pi nas proč' o sv. Boštjanu i o sv. Terneju.
15. Stare <sup>lune</sup> gor' ne obreuj, kajti potem se prouše.
16. Megla med smarnimi masami kostanj vrame.
17. Sv. Turja lura, sv. Petra suša naredi' Dobro leto.
18. Kakoršno je veliki' četrtek, tako je svetega rešnje, ga tolesa dan.
19. Če je veliki' petek grešo neme, boče za drugo velikanoč' treba za kolač' kupova'ti.
20. Če mesecen i smreka pred' bierso ozelenifa, boče kisto spomlad' se zmravalo.
21. Kakoršno je sv. Medarida dan, tako boče 40 dnij.
22. Kadar je večer nebo zelo zvečnato, boče kmalu dež.
23. Če pe, telin zelo poje, bo drugo vreme.
24. Beli' sečen se ne sme psenica sejati; ker potem bela postaja; naj'bolje je psenico ko asni sečen sejati.
25. Čena



12  
veliki smaren dan jugov vester, vlačé, ne bové oximec  
porebel. 26. Keđar je xjutraj sever, bo čer dan der.  
27. Sv. Lovrenec prvi jesenki dan. 28. Keđar je polje  
revno, so vóde bogate, praviče star pregovor. 29. Pro.  
so sej, keđar se od brinje kavti. 30. Ako močerad nav-  
kreber here, bové der, ako pa nasidol, pa lepo.  
31. Lepo bo, keđar v boso nogo kaj ne bové. 32. Senti  
Jernejški teđen je dobro smeretke sekati. 33. Lepa  
jesen bové, keđar je na veliki smarni stan i na dan  
sv. Lovrenca lepo i keđar je malo sađja; keđar je pa  
na veliki omar. Dan i ma dan sv. Lovrenca grdo i ke,  
dar jim malo veliko sađja, bové grda jesen. 34. Če je  
sočana kak dan v pratiki pisana, kavti pred solncem  
<sup>blagoslavljen</sup>  
z postopali z blagool. otrobami ali svetli<sup>ca</sup> na kakem  
vrvišenem kraju, da se dim šalje po okolici in aršičja;  
potem se pa tisti dan ne boj sočé! 35. Keđar fiziól  
majhen vzkaste, keđar so ose v zemlji, keđar je ma-  
lomravljioč po travnikih, ne bové huđe oxime.  
36. Mešmarnimi masami suši ubite gagađa, kaj-  
si dobro je xnjim kavti voléjo xivino, pa i obleko  
vstrašenega cloveka. 37. Če mavrica ali božji stol,

13  
ček xjutraj vóde pije, kako jo čer dan xlije; če jo  
pa popoludne pije, je potem vedro. 38. Ruđecé jugode  
so po svetej Marjeti stupenc. 39. Vrhovskeje  
fari na kotranjskem je neki kraj, ki se Račeva  
imenuje. Na Račevi je <sup>precej velika</sup> mlaka, katero ljudje le "ra"  
čevsko jezero imenujejo. Voda priteče iz podzemelj  
stih Gukenj, kakor pri crkniškem jezera. To tem  
ljudje pravijo, da se ponjem izporna leto, ali bo dobro,  
ali slabo. Keđar je namreč račevsko jezero to leto  
prazno, bové prihodnje leto slabo, keđar pa polno,  
bové pa prihodnje leto dobro. 40. Keđar repa sejejo,  
pravijo, da se morajo legati, da potem repa debela  
vzraste. 41. St. Obbenska repa nikoli ne fali.  
42. Keđar kanje zelo cvilijo, je potem rada susa.  
43. Svet' bal je v stepe v jamovgnal, svet' Luček  
je repni puker, sveta Uršula je dur' zalusta. 44.  
Zajec je dober za strel takrat, keđar čer ovóje  
sternišče ide. 45. Keđar so srpi (grdi) vlarini,  
bové der. 46. Nekateri pravijo, da bové tisti dan,  
keđar xjutraj otroci zelo pojejo i vriškajo, der.  
47. Der i solnce obenem naredita prejoj xjo.



48. Kakorone so kepe na njivi, na kateri se repa seje, taka bo de i repa. Ako pa kepe debele, bo de i repa debela, ako pa drobne, bo de i repa drobna. Nekateri radi tega po pol laki i kepe ne tolcejo.

49. Na veliki smarni dan ne trgaj lesnibov, kajti strupeni kače larijo po njih i sploh ne hodi na dreve! 50. Ce se k velikemu smarnu cese, (rada) glava boli. 51. Pravijo, da je repa, ki se svetega telja, na dan seje, debela. 52. Sena, (mesece) m laja koseneqa zivina nehce jesti, nekateri pa pravijo 53. Ce je krm z oblaki obdan, bo v 3 dneh gotovo dez. 54. Lesniki so roli, kedar je oves urel, ali o sv. Verneju.

Nekateri drugi pregovori.

1. Sejite ni glavar naredil se recce ovemu, kise na luc postavi.
2. Na sedem let pride vse okoli.
3. Ktera krava hudo opije, ima malo mleka.
4. Kakor sem jo kupil, tako sem jo prodal.
5. Solnce mu je za kole, no uslo (len je).
6. Take noge ima, kot Kristof.
7. Kar far priveka, nima nic teha.
8. Nesreca nikoli ne poziva.
9. Ce dve babi skup pride, je brxor dan, ce pa tri, je pa sejm.

9 +

7483

- A. Pastirci domu xenite!
- B. Kaj bomo delali?
- A. Cincare bomo polkli.
- B. Kam jih bomo devali?
- A. Na zlata vrata.
- B. Kje so pa tista zlata vrata?
- A. Sekirca jih je posekala.
- B. Kje je pa tista sekirca?
- A. V proce je padla.
- B. Kje je pa tisto proce?
- A. Ticiica ga je porobala.
- B. Kje je pa tista ticiica?
- A. V grmice je sedla.
- B. Kje je pa tisto grmice?
- A. Pogorelo je.
- B. Kje je pa tisti pepelcek?
- A. Vodika ga je nesla.
- B. Kje je pa tiska vodika?
- A. Trije golobci so popili.
- B. Kje so pa tisti trije golobci?



A. Trije fari so jih anešli.

B. Kje so tisti trije fari?

A. Ni so čez 15 gricev in čez 15 dolin.

Če or bo prvo besedo in pregovoril, ta bo de Monji: sko pleče požulil (pojedel.) (Če or prvo besedo in pregovori, tistega zasmejujejo.)

Tako si namreč otroci ali pastirji drug drugemu za kratek čas odgovarjajo.)

### O Divjega mora.

Divji mor je ves kosmat, neizreceno močan, visoka kakor pet juna kov, le tujci ljudje kakor ga d'navad' nega človeka dobe, ga tako segajo, da umije. Ljudje pripovedujejo, da ga je videl neki hlapec, ki je v malen nesel. Divja žena mu je dala hlebec kruha. Dalje pravijo, da ga je videl neki človek, ki je po travni, kušeli vriskal.

### Imena vasi, krajev, gor in vod.

Vasi: Sv. Jošt, Planina, Smerečeje, Butajnova, Vrudec, nec (Schönbrunn), Kojuš, Korena, Samotorec, Briše, Kanji Dol (Kraj), Podlipa, Vrh, Hleven vrh, Račeva, Žiri, Lavrac, Dobrasova, Nova vas, Stara vas, Levnica,

Levine, Goropetke, Breznica, Usonik, Pod Mancem, Jageri, Doli, Na Gorah, Teličen Vrh, Gošovič, Medveji, no buto, Žeje, Hotečevica, Na Ravniku, Petkovec, Praprotno buto, Raxpot(i), Cuni vrh, Sestek, Na Praprotiščih, Na Gori, Pod Reberjo, Polhovi grad, Roste, Martinje vrh, Žazerka, Jarba, obolica s povestnik, Potok (obolica.)

Grice: Smerekovec, Kroglic, Brinjivec (govore le: Brinovec), Borovi gric, Cuni vrh, Lavravec, Pepelnik, Kolček, Malavastko rebro (ime po hivi, malej vesi). Pri tem gricu je sinja dolina, <sup>notri</sup> suje, kakor pravijo ljudje, zakopan zaklad, pri katerem vsake kvadrate soboto luč gori. Večkrat so se kopali, paniso mogli kopati vobiti: Cinkarjev gric, Struškogric, Dolgo buto, Osti, Spik, Stmicea, Brezovec, Debelo buto.

Dolina: Zelena dolina ali Suhidol.

Voda: Gradašica (punas jej rekajo "Lubčanica".)



Naxelenem poljubna hišca, stoji  
 Ta ta hišca je lepa, ki je Jerusova  
 V hišcu ena mišca stoji  
 Ta ta mišca je lepa, ki je Jerusova.  
 Na mišci, na mišci en kelih stoji  
 Ta ta kelih je lep, ki je Jerusovi.  
 V kelhu so tri kaplj' krevi,  
 Pa te tri kaplj' krevi so Jerusove.  
 Ena bo padla na ravnu polje  
 Ta druga bo padla na vinski seto  
 Ta tretja treka bo padla na visoke gore  
 Ker Marija dolgre.

Bog je ustvaril zemljico  
 Oj zemljico, oj zemljico;  
 Zemljica ročila je ojsisico  
 Oj sisico, oj sisico,  
 Sisica ročila je o grozdka dva  
 Oj grozdka dva, oj grozdka dva.  
 Grozdka dva napolnila sta  
 O ksovčka dva, o ksovčka dva  
 Ksovčka dva napolnila sta  
 Oj fukla dva, oj fukla dva.  
 Fukla dva napolnila sta  
 Oj glarčka dva, oj glarčka dva.

Glarčka dva napolnila sta  
 O fanta dva, oj fanta dva.  
 Fanta dva napolnila sta  
 Oj kelnarco, oj kelnarco.

Povest.

Neki človek je hotel tobak razgati in je zagledal  
 kurjavo. Toda se bojal tje. Pa kaj zagleda! Bili  
 so ognjeni mravljinci in nič ne more razgati.  
 Kar radisi nekaj, kaj je reklo: Pa bi si mravljincev  
 nabral. Ta človek začne nato mravljince razgrevati  
 in odide. Zjutraj pride iz radovednosti, kaj staja bilo,  
 pogledat, pa vidi, da so tisti mravljinci (mravljice),  
 ktere je sinoči razbričkal, samo srebro. Naberasi ga  
 ter gre vesel dalje.  
~~Uraza: Zvečer, ko pa se je nekaj kuriti, nareče kri  
 in hode čez ogenj~~







11. Zdalaj mlati, zdaj veja,  
Zdalaj kleplje koso,  
Zdalaj seče s njo trava  
Pušči zdaj seno.

12. V vinogradu slabi  
On reže, kopra,  
Zdalaj prese in vince  
Na prodaj pelá.

13. Zdalaj konjam polaga  
Napravlja jim res  
Zdalaj rvinco napaja  
Nareje ji gmes.

14. Zdalaj seká, zdaj seče,  
Zdalaj vrtat keti  
Napravlja kalesa  
In plote gredi.

15. On konje napreže,  
Nabasa blaga,  
Le v ptuje dežele.  
Na cesto podá.

16. Bič počí, konj skloči  
In v stran mungleti  
Klej voz se mu gverne  
In v grabni leži.

17. On teško vzdiguje  
Pa hrbet boli,  
Pa volje je dobre  
Ker denarje dobi.

18. Železa si vkupi  
Za vozino plug;  
Se rad bi si kupil  
En čeden klobuk.

19. Pomislí na ženo  
De nima solí,  
Se vkupi dva štoka,  
Če nima ga kri.

20. Ves žejen in lačen  
On pride nazaj,  
In prosí: "Ožena  
Le jesti mi daj!"

21. Po poti si pojdom  
Pogledal bom v klep,  
Ta čas pa je dobro  
Prpravi mi jed!"

22. Zdalaj dačjo plačuje  
Zdalaj delavce ma  
Zdalaj teče h kovaču  
Zdalaj malen pela.

23. Zdalaj njive prevajva,  
Zdalaj kole ostri,  
Zdalaj češnje vcepljuje,  
Zdalaj verbe sadi.

24. Cel den je na nogah,  
De ne posedi  
Ko te daj ka v peto  
Kak sijn dobi.

25. Zvečer se vleže,  
Na slami gaspi,  
Pred otneram ga zopet  
Petelin zbudi.

26. Družini ukazuje,  
Kaj delat ima:  
"Ti pojdi na polje  
Ti bodi doma!"

27. Cel den kmet dela  
In se veseli,  
De sebe in svoje  
Pošteno živi.

28. On vse opravila  
Bogu izroči  
Pa življa in poje  
Veselo živi.

29. Zveličan prav letko  
Vsak kmetič bi bil,  
Ko bi le ob nedeljah  
Tolikanj ne gresil.

30. Kar sez teden  
On dobriga stri,  
V nedeljo zapravi  
In dušo zgubi.

31. V cerkvi od gadej  
Tri vratih sloni,  
Iz cerkve pa hiter  
V taverno hiti.

32. Tam pije s tovarši  
In tudi kvarta,  
Oh žena pa solze  
Prehiva doma.

33. Dolžnikle ne plače,  
Tih vodi za nos;  
Na starost ostane  
Raztrgan in bos.

34. O kmetič ohrani  
Pošteno srce,  
Le varvaj križe  
In pijanost se.

35. Ne hodi v taverno  
Ne hodi kvartal  
Ne daj se slabim  
Tovarsim speljat.

36. Per domo ostajaj  
Po polji poglej  
In roženkranc v rokah  
O praznik' imej.

37. Dolžnosti slovolni  
In boj se Boga  
Taki bodes ti vreden  
Kto cenov glata.



Handwritten text in a cursive script, likely a ledger or account book. The text is organized into columns and rows, with some entries starting with numbers (e.g., 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100). The text is written in a dark ink on aged, yellowed paper. The right page is mostly blank.



